

สรุปผลการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA) ประจำปี 2560 - 2562

การรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation: EHA) เป็นกลไกและเครื่องกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นระบบทั้งองค์กร ทำให้องค์กรเกิดการเรียนรู้ มีการประเมินและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยใช้กรอบแนวคิดมาจากการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ เพื่อให้การดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีคุณภาพและยั่งยืน อันจะนำไปสู่การลดความเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และสร้างหลักประกันให้แก่ประชาชนที่จะได้รับการคุ้มครองด้านการบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมอย่างมีคุณภาพ เป็นการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนให้ดีขึ้น ตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560 ซึ่งเป็นพระราชบัญญัติที่ควบคุมดูแลเกี่ยวกับการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อคุ้มครองประชาชนด้านสุขภาพ โดยครอบคลุมการดำเนินกิจการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุขของประชาชน ตั้งแต่ระดับครัวเรือน ชุมชน ตลอดจนกิจการขนาดเล็กและขนาดใหญ่

ปัจจุบันการรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation: EHA) ประกอบด้วย 9 ประเด็นงานหลัก (20 ประเด็นย่อย) ดังนี้ การจัดการสุขาภิบาลอาหาร การจัดการคุณภาพน้ำบริโภค การจัดการสิ่งปฏิกูล การจัดการมูลฝอย การรองรับภาวะฉุกเฉินและภัยพิบัติ การจัดการเหตุรำคาญ การจัดการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ และการบังคับใช้กฎหมาย โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สามารถจัดบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม รวมถึงการอำนวยความสะดวกในการบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพ เข้าถึงได้ให้กับประชาชน และส่งเสริมการเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคุณภาพด้านการพัฒนาระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างความพึงพอใจ ความน่าเชื่อถือ และเป็นที่พักพิงของประชาชน

เงื่อนไขการรับรอง EHA

การรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการดำเนินงาน “ผ่าน” ครอบคลุม เงื่อนไข ดังนี้

เงื่อนไขที่ 1 การบริหารจัดการ การดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์ประกอบที่ 1 – 5) กำหนดค่าคะแนนรวมทุกองค์ประกอบ (คะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้าน) “ผ่าน” ร้อยละ 60 ขึ้นไป โดยใช้ผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สท-อปท.) (Local Performance Assessment: LPA) ตามผลการประเมินในปีก่อนหน้าเป็นหลัก

เงื่อนไขที่ 2 การจัดการกระบวนการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมที่ขอรับการรับรอง และผลลัพธ์การดำเนินงาน (องค์ประกอบที่ 6 – 7) ตามแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (EHA) “ผ่าน” เกณฑ์กระบวนการตามเงื่อนไขที่กำหนดในคู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Standard Operating Procedure : SOP) และได้ผลลัพธ์การดำเนินงานตามมาตรฐานกระบวนการที่กำหนด ดังนี้

คะแนน LPA (คะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้าน) ร้อยละ 60-79	คะแนน EHA ต่ำกว่าร้อยละ 60	ไม่ผ่านเกณฑ์
คะแนน LPA (คะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้าน) ร้อยละ 60-79	คะแนน EHA ร้อยละ 60 ขึ้นไป	ผ่านเกณฑ์พื้นฐาน
คะแนน LPA (คะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้าน) ร้อยละ 80 ขึ้นไป	คะแนน EHA ร้อยละ 60-79	ผ่านเกณฑ์พื้นฐาน
คะแนน LPA (คะแนนเฉลี่ยรวมทุกด้าน) ร้อยละ 80 ขึ้นไป	คะแนน EHA ร้อยละ 80 ขึ้นไป	ผ่านเกณฑ์เกียรติบัตร

เงื่อนไขผลการตรวจประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม

1. อปท. ผ่านการประเมินในระดับเกียรติบัตร และหรือระดับพื้นฐาน ประเด็นใดประเด็นหนึ่งแล้ว จะมีอายุการรับรองผลการประเมินดังกล่าวได้ 3 ปี นับตั้งแต่วันที่ได้รับการตรวจประเมินจากคณะกรรมการ และไม่ต้องสมัครใหม่ในปีถัดไป แต่ในกรณีที่ผ่านการประเมินใน 4 ประเด็นหลัก ที่ได้มีการบูรณาการร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สอ.) ต้องจัดเตรียมเอกสารสรุปผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม อปท. ที่มีการลงลายมือชื่อจากคณะกรรมการในปีที่ขอรับการประเมิน (หรือในกรณีเทศบาล/เมืองพัทยาที่ผ่านการรับรองแต่ไม่มีเอกสารสรุปผลการประเมินฯ ให้ใช้เอกสารใบรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม) เพื่อเป็นหลักฐานในการตรวจให้คะแนนของทีมประเมินประสิทธิภาพของ อปท. (LPA)

2. หาก อปท. ที่ผ่านการประเมินในระดับพื้นฐานตามข้อ 1 แล้ว ต้องการที่จะประเมินใหม่เพื่อปรับปรุงคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมของ อปท. ไปสู่ระดับเกียรติบัตรจะต้องสมัครเข้าโครงการเฉพาะด้านที่จะขอประเมินใหม่ได้

กรมอนามัย
DEPARTMENT OF HEALTH

การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
(Environmental Health Accreditation : EHA)

เชิญชวนการสมัครประเมินรับรอง

ผ่านเว็บไซต์ <http://www.eha.anamai.moph.go.th>

Qr-Code สลาดการสมัคร EHA

 ผู้รับการประเมิน (อปท.)

 ผู้ประเมิน (Auditor / Instructor)

ข้อมูลสนับสนุนการพัฒนางานอนามัยสิ่งแวดล้อม

 กระบวนการงาน

 แบบประเมินมาตรฐาน

คู่มือวิชาการ
ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

 สำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ

 สำนักอนามัยสิ่งแวดล้อม

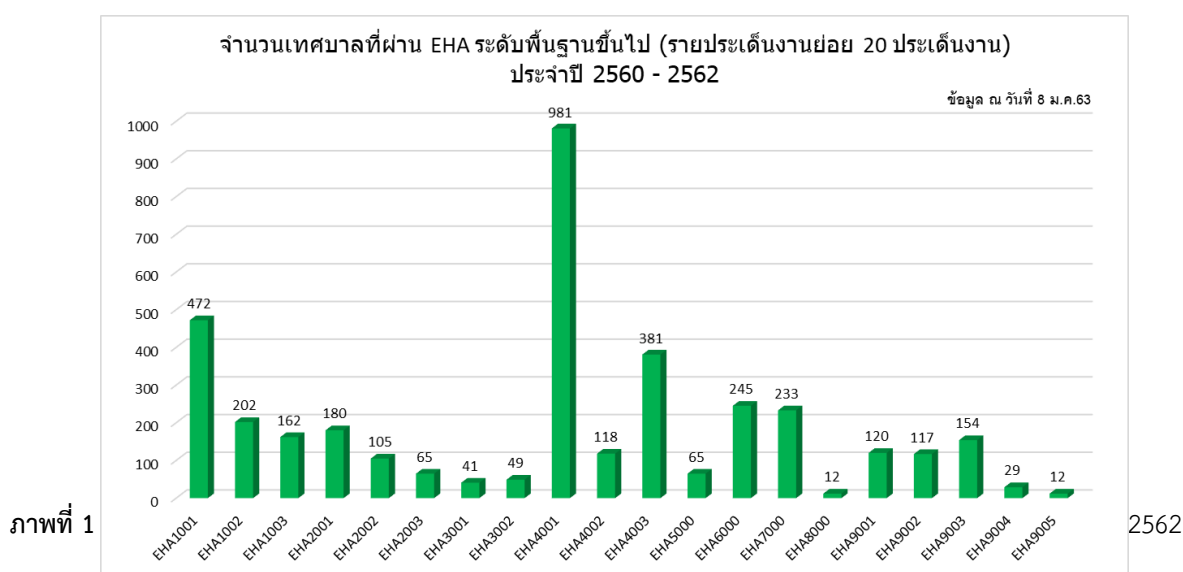
 กองประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

 ศูนย์บริหารกฎหมายสาธารณสุข

ผลการประเมินรับรองการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2560 – 2562

จากการรวบรวมข้อมูลผลการประเมินรับรองการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA) ปี 2560 – 2562 ตามอายุการรับรองผลการตรวจประเมิน 3 ปี พบว่า ประเด็นที่มีการสมัครและผ่านการประเมินรับรองในระดับพื้นฐานขึ้นไป มากที่สุด 5 อันดับแรก คือ ประเด็นงาน 4001: การจัดการมูลฝอยทั่วไป จำนวน 981 แห่ง (ร้อยละ 40.17) ประเด็นงาน 1001: การจัดการสุขาภิบาลอาหารในสถานที่จำหน่ายและเสิร์ฟอาหาร จำนวน 472 แห่ง (ร้อยละ 19.33) ประเด็นงาน 4003: การจัดการมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายต่อชุมชน จำนวน 381 แห่ง (ร้อยละ 15.60) ประเด็นงาน 6000: การจัดการเหตุรำคาญ จำนวน 245 แห่ง (ร้อยละ 10.03) และประเด็นงาน 7000: การจัดการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ จำนวน 233 แห่ง (ร้อยละ 9.54) ดังภาพที่ 1

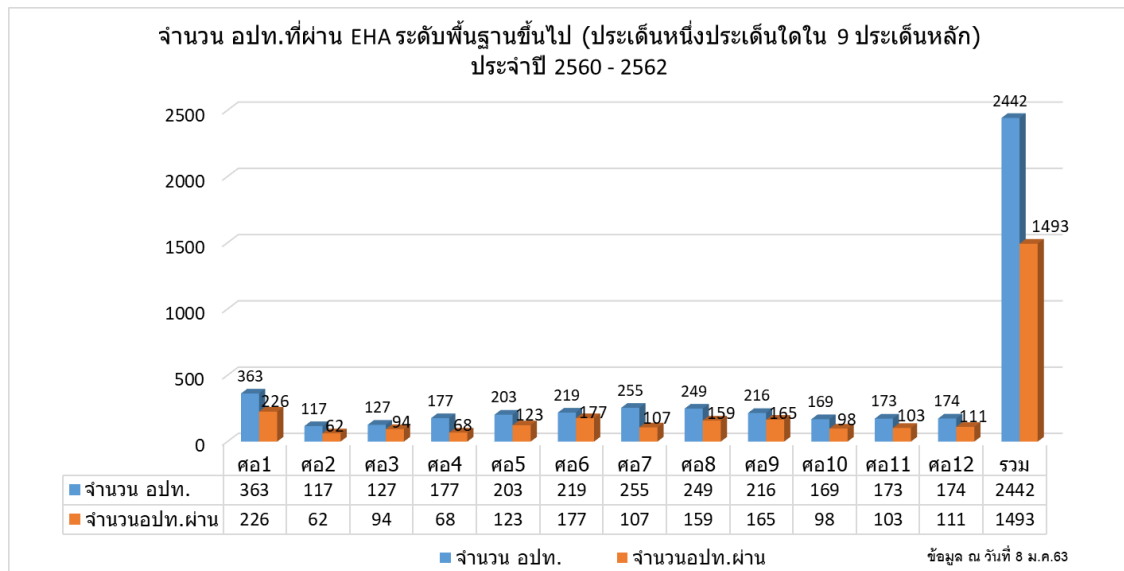
ผลการประเมินรับรองการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA) ปี 2560 – 2562 ประเด็น 1001 - 9005

ประเภท	สมัคร	ไม่รับประเมิน	ไม่ผ่านประเมิน	พื้นฐาน	เกียรติบัตร	พื้นฐานขึ้นไป
อปท.	1,889	178	898	1,254	826	1,607
เทศบาล	1,707	157	821	1,171	781	1,493

ผลการประเมินรับรองการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA) ปี 2560 – 2562 ประเด็น 1001 – 4003

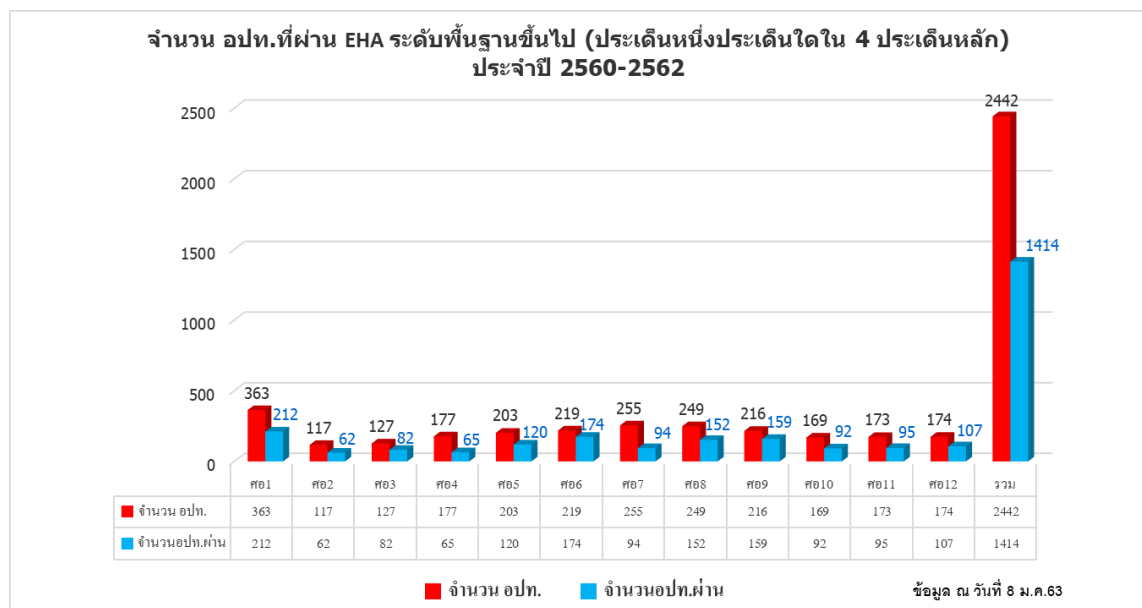
ประเภท	สมัคร	ไม่รับประเมิน	ไม่ผ่านประเมิน	พื้นฐาน	เกียรติบัตร	พื้นฐานขึ้นไป
อปท.	1,833	157	861	1,155	738	1,506
เทศบาล	1,669	139	787	1,087	703	1,414

105 เทศบาลผ่านการประเมินรับรอง EHA ระดับพื้นฐานขึ้นไป ประเด็นหนึ่งประเด็นใดใน 9 ประเด็นหลัก
 106 แยกรายศูนย์อนามัย พบว่า ศูนย์อนามัยที่มีเทศบาลผ่านการประเมินรับรอง 3 อันดับแรก ได้แก่ ศูนย์อนามัยที่
 107 6 ชลบุรี จำนวน 174 แห่ง (ร้อยละ 79.45) รองลงมาคือศูนย์อนามัยที่ 9 นครราชสีมา จำนวน 159 แห่ง (ร้อย
 108 ละ 73.61) และศูนย์อนามัยที่ 3 นครสวรรค์ จำนวน 82 แห่ง (ร้อยละ 64.57) ดังภาพที่ 2

109 ภาพที่ 2 : จำนวน อปท.ที่ผ่าน EHA ระดับพื้นฐานขึ้นไป (ประเด็นใดประเด็นหนึ่งใน 9 ประเด็นหลัก) ประจำปี 2560-2562

110
 111 จากเป้าหมายการดำเนินงานปีงบประมาณ 2562 ที่กำหนดให้ ร้อยละ 60 ของเมืองครปกครอง
 112 ส่วนท้องถิ่น ผ่านการประเมินรับรองระดับพื้นฐานขึ้นไป ใน 4 ประเด็นหลัก ที่ได้มีการบูรณาการร่วมกับ
 113 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) พบว่า มี อปท. ผ่านการประเมินรับรองระดับพื้นฐานขึ้นไป จำนวน
 114 1,414 แห่ง จากเทศบาล จำนวน 2,442 แห่ง (ร้อยละ 57.90) ดังภาพที่ 3

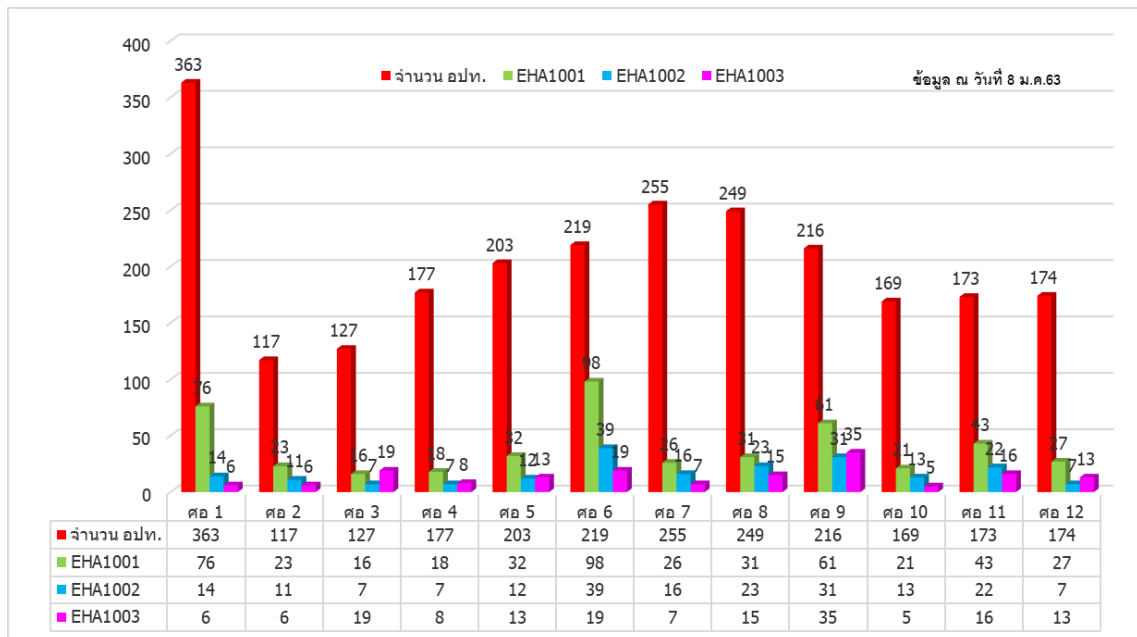

115 ภาพที่ 3 : จำนวน อปท.ที่ผ่าน EHA ระดับพื้นฐานขึ้นไป (ประเด็นใดประเด็นหนึ่งใน 4 ประเด็นหลัก) ประจำปี 2560-2562

117 ผลการประเมินรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 9 ประเด็นหลัก

118

119 1. การจัดการสุขาภิบาลอาหาร

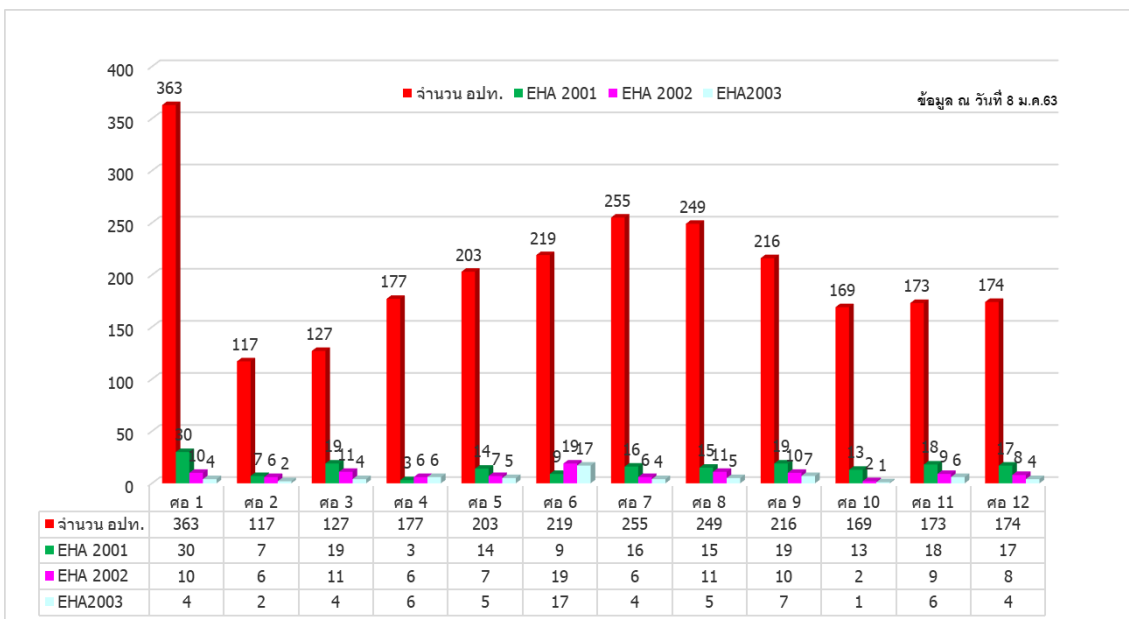
120 ภาพที่ 4 : จำนวนเทศบาลที่ผ่าน EHA ระดับพื้นฐานขึ้นไป (ด้านการจัดการสุขาภิบาลอาหาร) ประจำปี 2560 - 2562

121

122

123

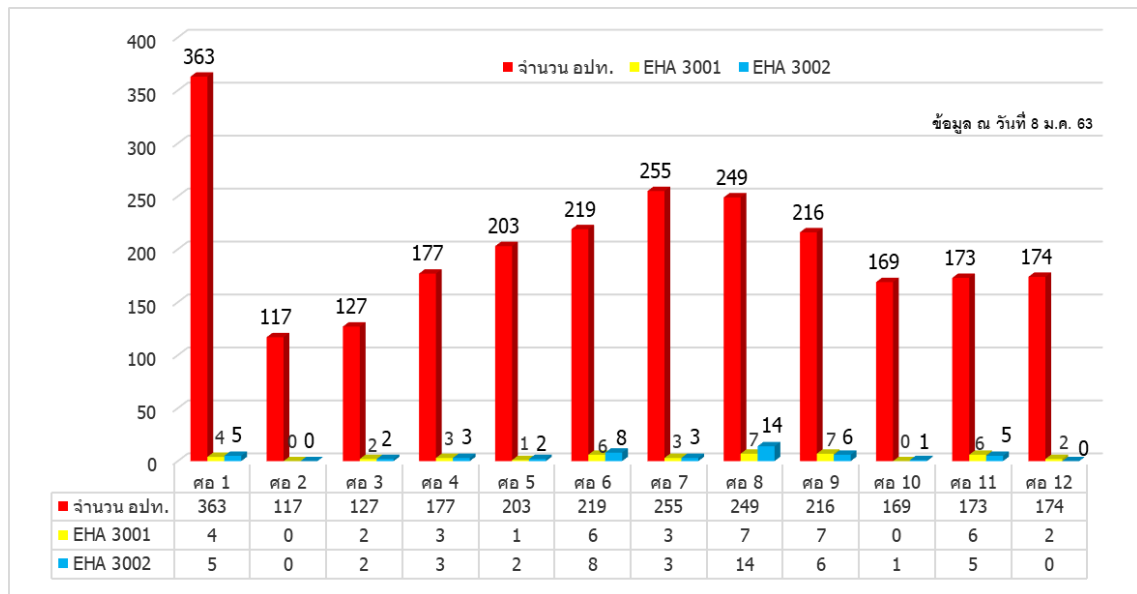
124 2. การจัดการคุณภาพน้ำบริโภค

125 ภาพที่ 5 : จำนวนเทศบาลที่ผ่าน EHA ระดับพื้นฐานขึ้นไป (ด้านการจัดการคุณภาพน้ำบริโภค) ประจำปี 2560 - 2562

126

127 3. การจัดการสิ่งปฏิกูล

ภาพที่ 6 : จำนวนเทศบาลที่ผ่าน EHA ระดับพื้นฐานขึ้นไป (ด้านการจัดการสิ่งปฏิกูล) ประจำปี 2560 - 2562

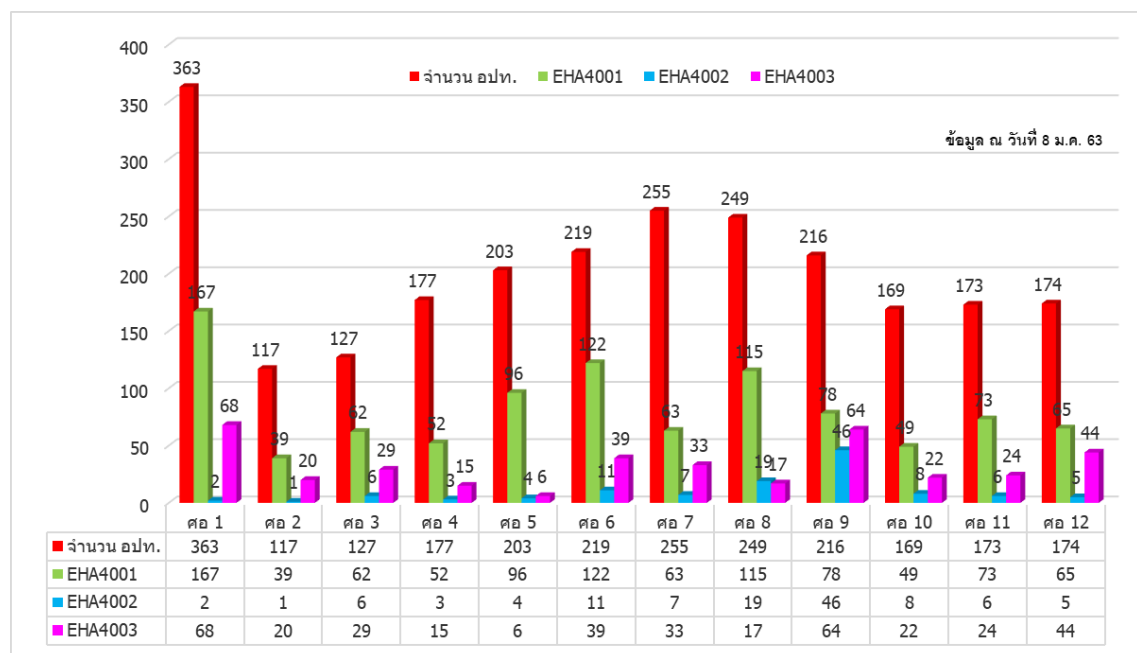
128

129

130

131

132 4. การจัดการขยะ

ภาพที่ 7 : จำนวนเทศบาลที่ผ่าน EHA ระดับพื้นฐานขึ้นไป (ด้านการจัดการขยะ) ประจำปี 2560 - 2562

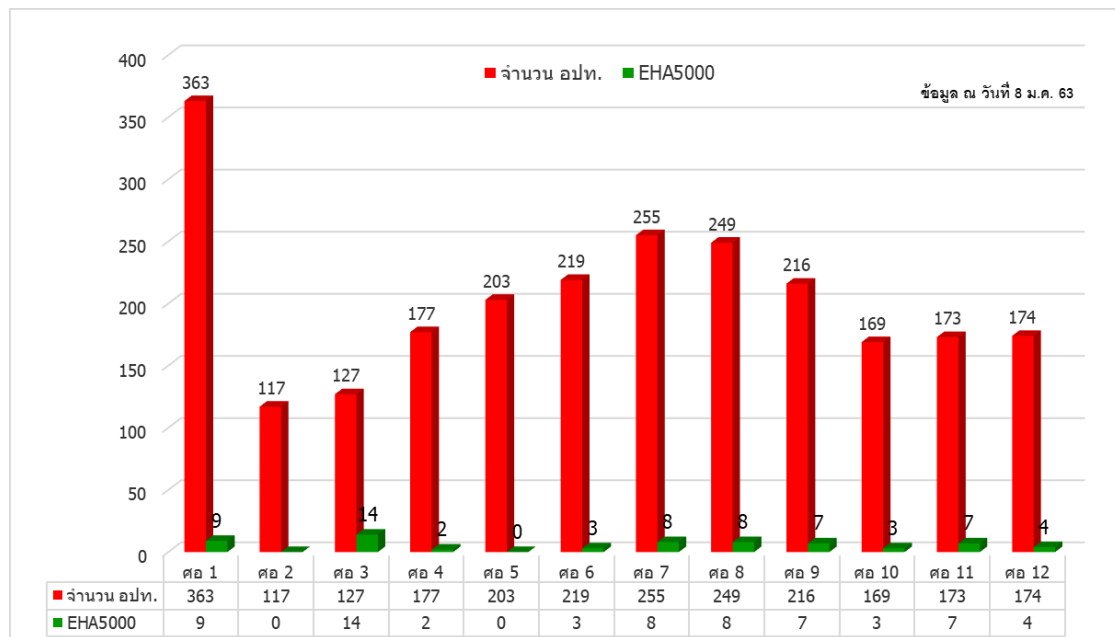
133

134

135

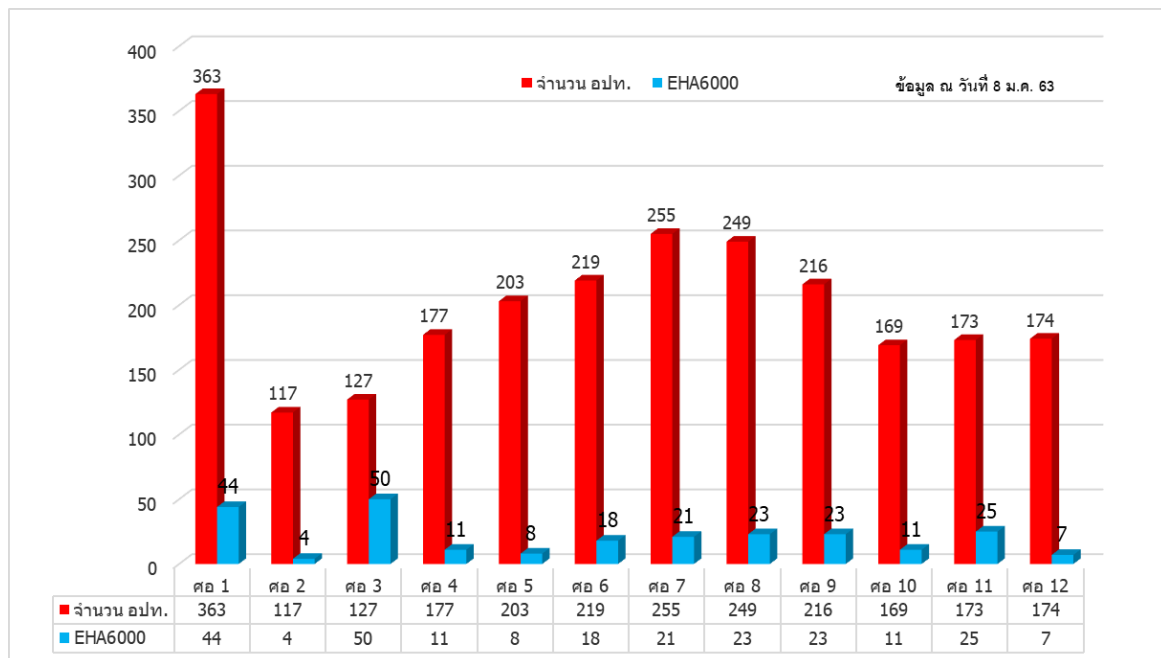
136

137 5. การรองรับภาวะฉุกเฉินและภัยพิบัติ

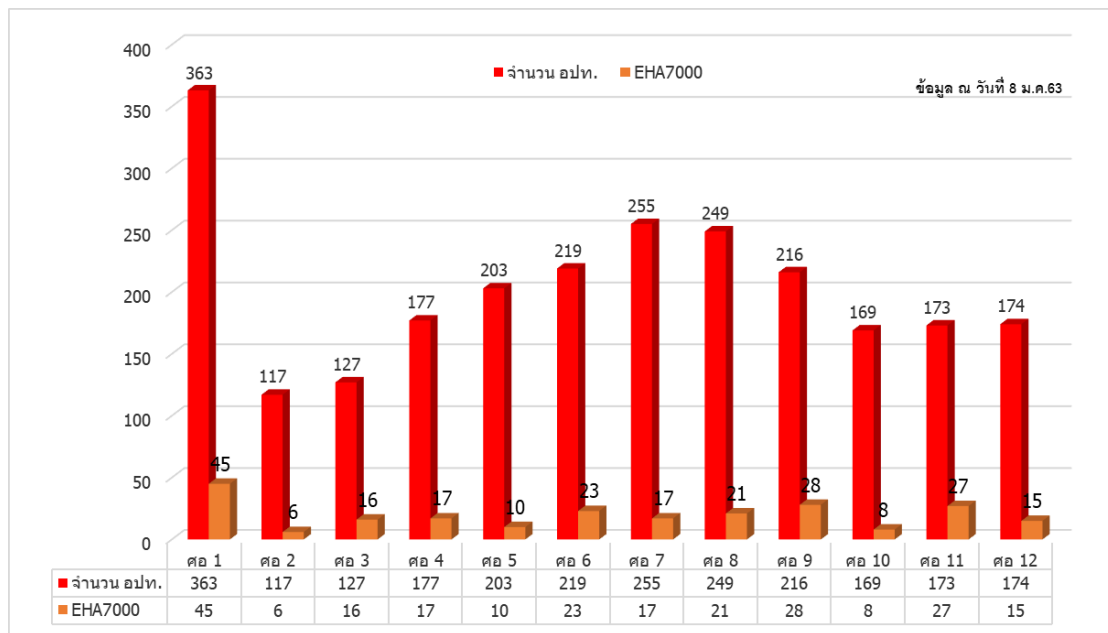
ภาพที่ 8 : จำนวนเทศบาลที่ผ่าน EHA ระดับพื้นฐานขึ้นไป (ด้านการรองรับภาวะฉุกเฉินและภัยพิบัติ) ประจำปี 2560 - 2562

142 6. การจัดการเหตุรำคาญ

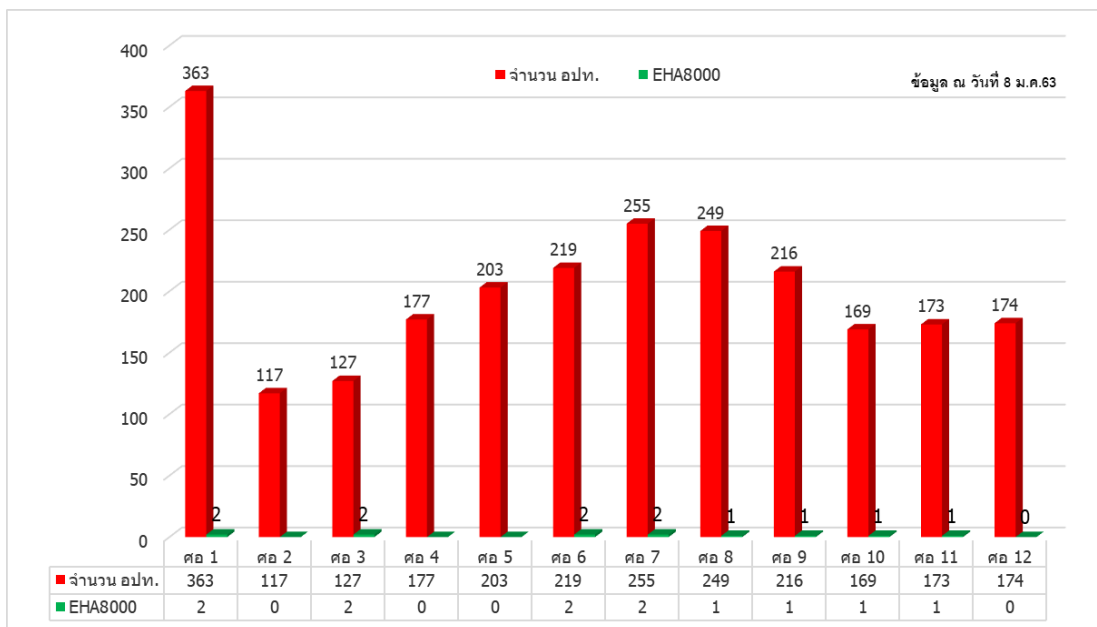
ภาพที่ 9 : จำนวนเทศบาลที่ผ่าน EHA ระดับพื้นฐานขึ้นไป (ด้านการจัดการเหตุรำคาญ) ประจำปี 2560 - 2562

146 7. การจัดการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

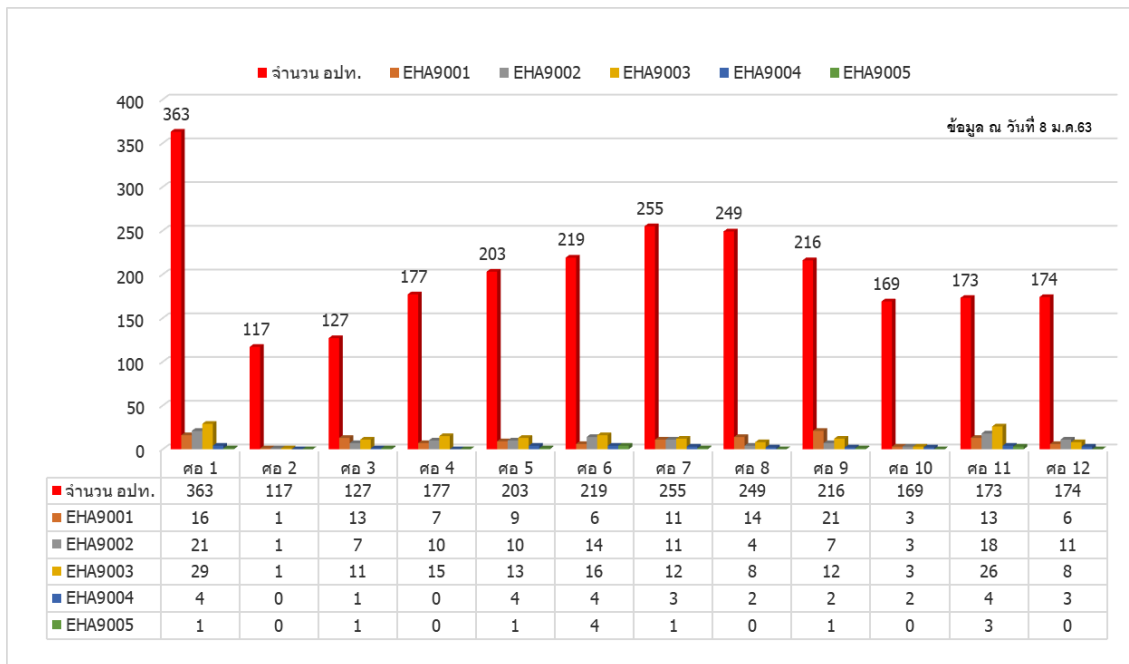
ภาพที่ 10 : จำนวนเทศบาลที่ผ่าน EHA ระดับพื้นฐานขึ้นไป (ด้านการจัดการกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ) ประจำปี 2560 - 2562

151 8. การประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ

ภาพที่ 11 : จำนวนเทศบาลที่ผ่าน EHA ระดับพื้นฐานขึ้นไป (ด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ) ประจำปี 2560 - 2562

156 9. การบังคับใช้กฎหมาย

ภาพที่ 12 : จำนวนเทศบาลที่ผ่าน EHA ระดับพื้นฐานขึ้นไป (ด้านการบังคับใช้กฎหมาย) ประจำปี 2560 - 2562

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ได้เข้าร่วมการคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2557-2562) รายศูนย์อนามัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ได้เข้าร่วมการคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายศูนย์อนามัย พบว่าศูนย์อนามัยที่ท้องถิ่นยังไม่เข้าร่วมการประเมินรับรอง EHA มากที่สุดคือ ศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น จำนวน 121 แห่ง รองลงมาคือ ศูนย์อนามัยที่ 1 เชียงใหม่ จำนวน 94 แห่ง และศูนย์อนามัยที่ 8 อุดรธานี จำนวน 58 แห่ง รายละเอียดดังแสดง

ศูนย์อนามัย	อปท.(เทศบาล)	ไม่สมัคร EHA (2557-2562)
ตอ.1	363	94
ตอ.2	117	16
ตอ.3	127	15
ตอ.4	177	51
ตอ.5	203	38
ตอ.6	219	10
ตอ.7	255	112
ตอ.8	249	58
ตอ.9	216	26
ตอ.10	169	7
ตอ.11	173	37
ตอ.12	174	8
รวม	2442	472

180 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ได้เข้าร่วมการคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครอง
 181 ส่วนท้องถิ่น (2557-2562) รายจังหวัดแยกตามศูนย์อนามัย
 182

ลำดับ	เขตสุขภาพ	จังหวัด	จำนวน อปท.(เทศบาล)	ไม่สมัคร EHA (2557-2562)
1	1	เชียงราย	73	9
2	1	เชียงใหม่	121	33
3	1	น่าน	19	16
4	1	พะเยา	35	11
5	1	แพร่	26	0
6	1	แม่ฮ่องสอน	7	5
7	1	ลำปาง	42	15
8	1	ลำพูน	40	5
9	2	ตาก	19	3
10	2	พิษณุโลก	26	7
11	2	เพชรบูรณ์	25	0
12	2	สุโขทัย	21	2
13	2	อุตรดิตถ์	26	4
14	3	กำแพงเพชร	25	2
15	3	ชัยนาท	39	0
16	3	พิจิตร	28	13
17	3	นครสวรรค์	21	0
18	3	อุทัยธานี	14	0
19	4	นครนายก	6	0
20	4	นนทบุรี	19	0
21	4	ปทุมธานี	27	8
22	4	พระนครศรีอยุธยา	36	18
23	4	ลพบุรี	23	5
24	4	สระบุรี	38	17
25	4	สิงห์บุรี	8	3
26	4	อ่างทอง	21	0
27	5	กาญจนบุรี	49	9
28	5	นครปฐม	24	3
29	5	เพชรบุรี	15	0

ลำดับ	เขตสุขภาพ	จังหวัด	จำนวน อปท.(เทศบาล)	ไม่สมัคร EHA (2557-2562)
30	5	ประจวบคีรีขันธ์	16	3
31	5	ราชบุรี	34	5
32	5	สมุทรสงคราม	9	2
33	5	สมุทรสาคร	14	1
34	5	สุพรรณบุรี	45	15
35	6	จันทบุรี	47	5
36	6	ฉะเชิงเทรา	34	2
37	6	ชลบุรี	47	0
38	6	ตราด	14	0
39	6	ปราจีนบุรี	13	0
40	6	ระยอง	30	2
41	6	สระแก้ว	16	1
42	6	สมุทรปราการ	21	0
43	7	กาฬสินธุ์	79	41
44	7	ขอนแก่น	84	41
45	7	มหาสารคาม	19	4
46	7	ร้อยเอ็ด	73	26
47	8	นครพนม	22	0
48	8	บึงกาฬ	18	6
49	8	เลย	29	9
50	8	สกลนคร	66	4
51	8	หนองคาย	19	3
52	8	หนองบัวลำภู	24	7
53	8	อุดรธานี	71	29
54	9	ชัยภูมิ	36	0
55	9	นครราชสีมา	90	26
56	9	บุรีรัมย์	62	0
57	9	สุรินทร์	28	0
58	10	มุกดาหาร	25	5
59	10	ยโสธร	24	0
60	10	ศรีสะเกษ	37	2

ลำดับ	เขตสุขภาพ	จังหวัด	จำนวน อปท.(เทศบาล)	ไม่สมัคร EHA (2557-2562)
61	10	อุบลราชธานี	59	0
62	10	อำนาจเจริญ	24	0
63	11	กระบี่	13	3
64	11	ชุมพร	27	8
65	11	นครศรีธรรมราช	54	12
66	11	พังงา	15	4
67	11	ภูเก็ต	12	0
68	11	ระนอง	12	2
69	11	สุราษฎร์ธานี	40	8
70	12	ตรัง	22	3
71	12	นราธิวาส	16	0
72	12	ปัตตานี	17	1
73	12	พัทลุง	49	4
74	12	ยะลา	16	0
75	12	สงขลา	48	0
76	12	สตูล	7	0
77	13	กรุงเทพมหานคร	50	0
รวม			2450	472

หมายเหตุ

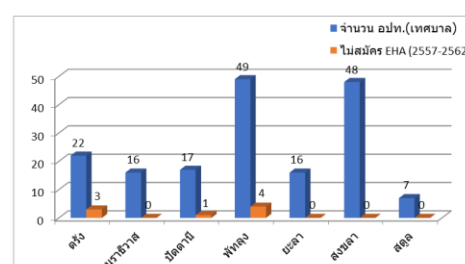
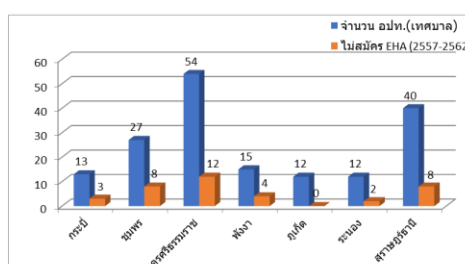
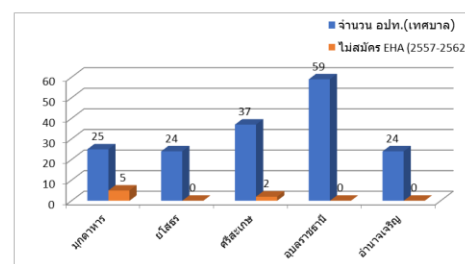
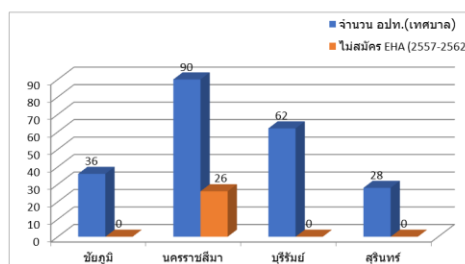
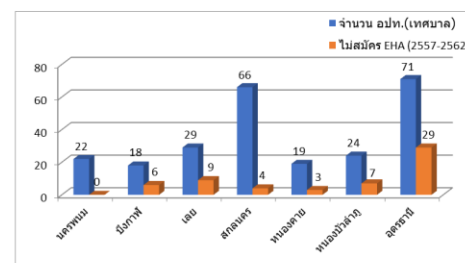
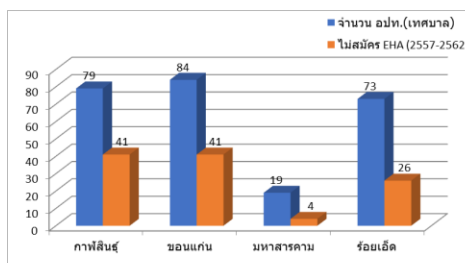
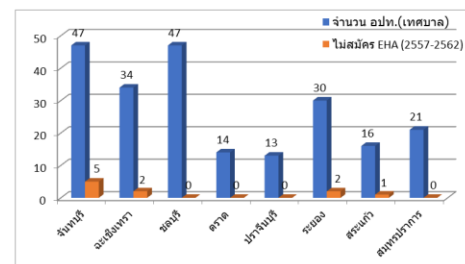
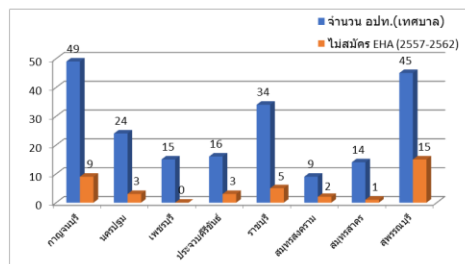
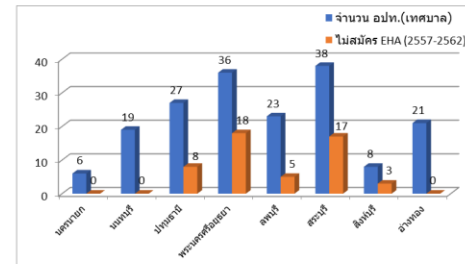
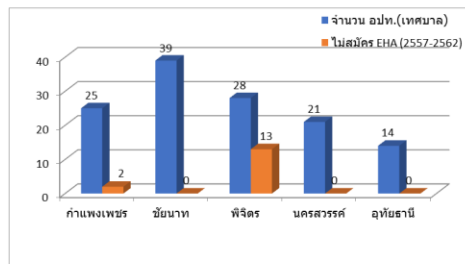
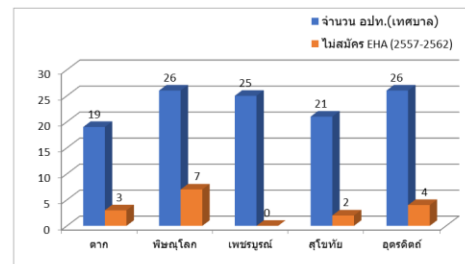
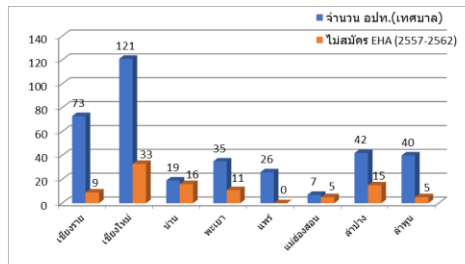
จำนวน อปท. แยกตามประเภท รวมทั้งสิ้นทั้งหมด 7,850 แห่ง

ประเภท อปท.	อบจ.	ทน.	ทม.	ทต.	อบต.	รวมทั้งหมด
จำนวน (แห่ง)	76	30	184	2,236	5,324	7,850

ข้อมูล ณ วันที่ 20 ธ.ค.62

[กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. <http://www.dla.go.th/work/abt/index.jsp>. สืบค้นเมื่อวันที่ 16 มีนาคม 2563]

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ไม่ได้สมัครเข้ารับการประเมินรับรอง EHA ปี 2557 – 2562
รายจังหวัดแยกตามศูนย์อนามัย

238 **ข้อเสนอต่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**

239 **ระดับส่วนกลาง**

- 240 1. การหารือระหว่างผู้บริหารของหน่วยงาน MOU 3 หน่วย เพื่อให้เกิดความร่วมมือและความต่อเนื่อง
- 241 ขอนโยบายการทำงาน EHA
- 242 2. กรมอนามัยมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนงาน EHA ในระดับส่วนกลาง
- 243 3. การสร้าง Instructor ระดับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ (สสอ.)
- 244 4. การสร้าง Core Team และผู้เชี่ยวชาญประเด็นงาน
- 245 5. การสร้าง Program EHA Data Analysis

246 **ระดับศูนย์อนามัย**

- 247 1. กำหนดนโยบายให้ชัดเจนและประสานเป็นแนวทางเดียวกัน ทั้ง กระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงมหาดไทย
- 248 และควรมีการ Retreat (กรมควบคุมมลพิษ; คพ.)
- 249 2. การผลักดันให้ EHA เป็นงานของกลุ่มภารกิจระดับจังหวัด
- 250 3. การพิจารณางบประมาณดำเนินการ EHA ให้กับศูนย์อนามัย
- 251 4. การพิจารณาประเด็นในการได้รับคะแนนนอกเหนือจาก 4 ประเด็นหลัก โดยเพิ่มประเด็นให้ครบทั้ง 9
- 252 ประเด็นหลัก และเพิ่มคะแนน EHA ใน LPA ภายในปี 2564
- 253 5. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยแยกเป็นผู้ตรวจประเมิน ผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับการประเมิน
- 254 6. การชี้แจง LPA รายภาคให้มี EHA ควรทำอย่างต่อเนื่อง
- 255 8. กำหนดระยะประเมินไม่เกินไตรมาส 3 จากเดิมไตรมาส 2
- 256 9. การแก้ไข/ปรับเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน

ตาราง: ข้อเสนอต่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ระดับส่วนกลาง	ระดับศูนย์อนามัย	ประเด็นเพิ่มเติมจากการนำเสนอ
1. การหารือระหว่างผู้บริหารของหน่วยงาน MOU 3 หน่วยงาน เพื่อให้เกิดความร่วมมือและความต่อเนื่องของนโยบายการทำงาน EHA 2. กรมอนามัยมีหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนงาน EHA ในระดับส่วนกลาง 3. การสร้าง Instructor ระดับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ (สสอ.) 4. การสร้าง Core Team และผู้เชี่ยวชาญ ประเด็นงาน 5. การสร้าง Program EHA Data Analysis	1. กำหนดนโยบายให้ชัดเจนและประสานเป็นแนวทางเดียวกัน ทั้งกระทรวงสาธารณสุขและกระทรวงมหาดไทย และควรมีการ Retreat (กรมควบคุมมลพิษ; คพ.) 2. การผลักดันให้ EHA เป็นงานของกลุ่มภารกิจระดับจังหวัด 3. การพิจารณางบประมาณดำเนินการ EHA ให้กับศูนย์อนามัย 4. การพิจารณาประเด็นในการได้รับคะแนนนอกเหนือจาก 4 ประเด็นหลัก โดยเพิ่มประเด็นให้ครบทั้ง 9 ประเด็นหลัก และเพิ่มคะแนน EHA ใน LPA ภายในปี 2564 5. การพัฒนาศักยภาพบุคลากร โดยแยกเป็นผู้ตรวจประเมิน ผู้ให้คำปรึกษา และผู้รับการประเมิน 6. การชี้แจง LPA รายการให้ EHA ควรทำอย่างต่อเนื่อง 8. กำหนดระยะประเมินไม่เกินไตรมาส 3 จากเดิมไตรมาส 2 9. การแก้ไข/ปรับเกณฑ์การประเมินให้ชัดเจน	1. หาช่องทางสนับสนุนการทำงานเชื่อมโยงกับท้องถิ่นในพื้นที่ให้เข้าร่วมทำ ในกรณีที่บางท้องถิ่นมีเงื่อนไขไม่ตอบรับเข้าร่วม 2. การจัดการภายในจังหวัด ผ่าน Application 3. การทำงาน SOP ที่ชัดเจน อาจมีการถอดบทเรียนเพื่อเป็นต้นแบบ 4. ค้นหาที่เป็น Model ของแต่ละพื้นที่ 5. ประเด็นการจัดการขยะ เป็นเรื่องที่หลายท้องถิ่นให้ความสนใจและทำผ่านขั้นพื้นฐานได้เยอะ 6. ประเด็นที่ผู้บริหารท้องถิ่นเข้าใจ ตระหนักแล้วนำไปคุยต่อในวงสนับนิตเทศบาลแห่งประเทศไทย จะทำให้การขับเคลื่อนได้ดี 7. ตั้งวงคุย ค้นหา ทำฐานข้อมูล อปท.ที่เคลื่อนงานได้ผลลัพธ์ที่ดี ทำเป็นบทเรียน/Model 8. หาปีกจากผีเสื้อในประเด็นที่เด่นที่สุด เพื่อนำไปขยายต่อ ถอดออกมาเป็นบทเรียน 9. ฐานข้อมูลที่เก็บในพื้นที่ตามประเด็น ทำให้ค้นหาพื้นที่สำเร็จ และพื้นที่มีปัญหาได้ชัดเจน จากนั้นนำวิทยากรพื้นที่สำเร็จไปโค้ชในพื้นที่ที่มีปัญหา 10. ทีมผู้บริหารในพื้นที่อยู่ในทีมประเมิน ทำให้เกิดความเข้าใจในสถานการณ์จริงซึ่งการขับเคลื่อนงานง่ายขึ้น 11. ข้อเสนอแนะจากการประเมินที่ท้องถิ่นนำไปใช้ต่อให้ผลลัพธ์ที่ดี

ปัจจัยสนับสนุนต่อการดำเนินงาน

1. สร้างความร่วมมือของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาการจัดบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชนในพื้นที่
2. สร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน เกิดการแลกเปลี่ยนแนวคิด มุมมองในการทำงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
3. สร้างความเข้มแข็งให้กับภาคีเครือข่าย

ปัญหาอุปสรรคการดำเนินงาน

1. การประสานขอคะแนน LPA จากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.) อาจมีความล่าช้าไปบ้าง เนื่องจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดำเนินการรวบรวมข้อมูล และประมวลผลคะแนน LPA
2. การวางแผนลงพื้นที่ประเมินของแต่ละจังหวัด ศูนย์อนามัย ล่าช้ากว่า time line ระหว่าง EHA และ LPA
3. การติดตามผลการประเมินรับรองจากพื้นที่ ช้ากว่าที่กำหนดไว้

การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปีงบประมาณ 2563

เป้าหมายการดำเนินงานปีงบประมาณ 2563 กำหนดให้ร้อยละขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ ร้อยละ 65 ของเทศบาลมีการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม(EHA) ระดับพื้นฐานขึ้นไป ซึ่งได้กำหนดมาตรการดำเนินงาน ระดับความสำเร็จ และส่งเสริมกลไกการดำเนิน ดังนี้

ประชาชนทุกกลุ่มอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี				
เป้าหมาย/ตัวชี้วัด	- ร้อยละ 65 ของเทศบาลมีการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม(EHA) ระดับพื้นฐานขึ้นไป - ร้อยละ 5 ของ อบต. มีการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพ (EHA (4 ประเด็นหลัก) เป็นหนึ่งในเกณฑ์ อบต. น่ายุ)			
กลุ่มเป้าหมาย	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาล 2442 แห่ง) ภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ทุกระดับ ได้แก่ 1) หน่วยงานระดับกระทรวง (กรมอนามัย/กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) 2) หน่วยงานภายในกระทรวง (สอ.1-12/ สสจ./สสอ./รพ.)			
กลยุทธ์	พัฒนานโยบายและกฎหมายด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (A)	สร้างความร่วมมือและเพิ่มขีดความสามารถบุคลากรและภาคีเครือข่ายเพื่อการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อม (P+B)	กำกับ ติดตามและประเมินผลนโยบาย แผนงาน โครงการและการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดประสิทธิภาพ (R)	พัฒนาระบบข้อมูลและเฝ้าระวังอนามัยสิ่งแวดล้อม (I)
มาตรการ	1. จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย มาตรการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม 2. พัฒนา และปรับปรุงมาตรการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม 3. บูรณาการงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น(สค.)	1. ส่งเสริม พัฒนาองค์ความรู้ และแนวทางปฏิบัติด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม สำหรับศูนย์อนามัย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด/อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 2. เพิ่มขีดความสามารถและความเข้มแข็งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกระดับและอปท. 3. พัฒนากลไกความร่วมมือภาคีเครือข่าย	1. เสริมสร้างความเข้มแข็งกลไกคณะกรรมการ ระดับจังหวัด (คสจ.) และอำเภอ (พชอ.) 2. พัฒนาระบบและกลไกการกำกับติดตาม	1. พัฒนาระบบสารสนเทศ (EHA Smart Program) 2. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและระบบ EHA
โครงการสำคัญ	1. โครงการป้องกันและลดปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อสุขภาพ			
ระดับความสำเร็จ	ไตรมาส 1 (3 เดือน)	ไตรมาส 2 (6 เดือน)	ไตรมาส 3 (9 เดือน)	ไตรมาส 4 (12 เดือน)
	1. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และยกย่องเชิดชูเกียรติองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนา EHA (EHA Forum 2019) 2. บูรณาการร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. พัฒนารูปแบบและระบบการประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (EHA 9 ประเด็นงานหลัก 20 ประเด็นงานย่อย) 4. พัฒนาศักยภาพของบุคลากรและสนับสนุนเชิงวิชาการและการพัฒนาศักยภาพองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนา EHA ตาม SOP	1. พัฒนาระบบสารสนเทศ (EHA Smart Program) 2. บูรณาการร่วมกับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานพัฒนา คุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 3. เยี่ยมเสริมพลังการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่ โดย Cluster กลุ่มอนามัยสิ่งแวดล้อม	1. เยี่ยมเสริมพลังการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่ โดย Cluster กลุ่มอนามัยสิ่งแวดล้อม 2. ร้อยละ 55 ของเทศบาลมีการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (EHA) ระดับพื้นฐานขึ้นไป	1. มีข้อเสนอเชิงนโยบาย คุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่ที่ Cluster กลุ่มอนามัยสิ่งแวดล้อม 2. ร้อยละ 65 ของเทศบาลมีการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (EHA) ระดับพื้นฐานขึ้นไป

ทั้งนี้ ได้กระจายค่าเป้าหมายไปยังศูนย์อนามัยที่ 1 – 12 ตามสัดส่วนของจำนวน อปท.ที่รับผิดชอบในแต่ละพื้นที่ พร้อมทั้งกำหนดบทบาทหน้าที่ตามภารกิจของแต่ละหน่วยงานไว้ดังแสดง เพื่อให้การขับเคลื่อนงานของแต่ละหน่วยเป็นไปด้วยประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ

เป้าหมาย: ร้อยละ 65 ของเทศบาล (1,587 แห่ง จากจำนวนเทศบาล 2,442 แห่ง) มีการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (EHA) ผ่านเกณฑ์ระดับพื้นฐานขึ้นไป ใน 9 ประเด็นงานหลัก (อาหาร, น้ำ, สิ่งปฏิกูล, ยขยะ, ภัยพิบัติ, เหตุรำคาญ, กิจการ, HIA, การบังคับใช้กฎหมาย)

การกระจายค่าเป้าหมาย:

สอ.	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	รวม
จำนวน อปท.ในพื้นที่	363	117	127	177	203	219	255	249	216	169	173	174	2,442
จำนวน อปท.พัฒนา EHA ผ่านพื้นฐานขึ้นไป (แห่ง)	236	76	83	115	132	142	166	162	140	110	112	113	1,587

ส่วนกลาง	ศูนย์อนามัย	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
1. พัฒนาศักยภาพพัฒนาศักยภาพสำหรับผู้ตรวจประเมินผู้ให้คำปรึกษา และผู้ปฏิบัติงานสำหรับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ 2. ปรับปรุง SOP การดำเนินงานรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (9 ประเด็นงาน) 3. พัฒนา และจัดทำเอกสารคู่มือแนวทางกฏระเบียบและขั้นตอนรับรองคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม 4. พัฒนาระบบการติดตาม ประเมินผลการรับรอง EHA 5. จัดทำระบบฐานข้อมูลของ EHA ในภาพรวมของศูนย์อนามัย 6. ทำการร่วมประเมิน เยี่ยมเสริมพลัง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเข้าใจของภาคีเครือข่าย (EHA Forum) 7. จัดเวที หรือการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเข้าใจของการขับเคลื่อนงาน (EHA Forum) 8. จัดทำสรุปบทเรียน EHA	1. พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ สำหรับภาคเป็นผู้ตรวจประเมินผู้ให้คำปรึกษา และผู้ปฏิบัติงานสำหรับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ 2. สนับสนุนเอกสารคู่มือแนวทางกฏระเบียบและขั้นตอนการตรวจประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม 3. จัดทำระบบฐานข้อมูลของ EHA ในภาพรวมของศูนย์อนามัย และเชื่อมโยงสู่กับพื้นที่เพื่อการพัฒนา 4. ร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สุ่มประเมินรับรองการพัฒนา EHA ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5. ทำการคัดเลือกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่พัฒนา EHA ในระดับเกียรติบัตร 6. ให้คำปรึกษาและสนับสนุนการทำงานของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	1. พัฒนาศักยภาพเจ้าหน้าที่ สำหรับภาคเป็นผู้ตรวจประเมินและปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2. สนับสนุนเอกสารคู่มือแนวทางกฏระเบียบและขั้นตอนการตรวจประเมินคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม 3. จัดทำระบบฐานข้อมูลของ EHA ในภาพรวมของจังหวัด และเชื่อมโยงสู่กับพื้นที่เพื่อการพัฒนา 4. ให้คำปรึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5. ทำการตรวจประเมินรับรองการพัฒนา EHA ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับพื้นที่ 6. จัดประชุมเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ EHA และระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบ 7. จัดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความเข้าใจของการขับเคลื่อนงาน EHA ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่รับผิดชอบ	1. ผลักดันให้เกิดการพัฒนาเชิงนโยบาย แผนการดำเนินงาน เป้าหมาย และวิธีการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนเพื่อการบริหารงานแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์มุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สู่กับประชาชนในพื้นที่ 2. สนับสนุนและประสานงาน EHA (9 ประเด็น) ตามที่กำหนด 3. พัฒนา และดำเนินการตามกระบวนการของ EHA ตามมาตรฐานของกรมอนามัย 4. ทำการประเมินตนเอง (Self-assessment) ตามประเด็น (ตาม 12 ข้อ) 5. เป็นผู้ตรวจประเมิน (Inspectors) และควบคุมดูแลเกี่ยวกับสถานการณ์การบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมตาม พ.ร.บ. การสาธารณสุข พ.ศ.2535 พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.2496 และพระราชบัญญัติอื่นๆที่เกี่ยวข้อง รวมถึงหลักวิชาการด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

แผนการดำเนินงานการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปี 2563

1. พัฒนาระบบและกลไกในการขับเคลื่อน EHA ปี 2563
2. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และยกย่องเชิดชูเกียรติ อปท. ในการพัฒนา EHA (EHA Forum 2019) และการพัฒนาศักยภาพ อปท. ในการพัฒนา EHA ตาม SOP
3. พัฒนาศักยภาพ EHA Auditor ระดับ ศูนย์อนามัย และระดับจังหวัด
4. พัฒนาระบบสารสนเทศ (EHA Smart Program)
5. เยี่ยมเสริมพลังการพัฒนา EHA ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 5.1 ระดับ อปท. เพื่อพัฒนาระบบและกลไกการพัฒนา EHA ระดับ อปท. และสนับสนุนการนำสารสนเทศ EHA ไปใช้
 - 5.2 ระดับเทศบาล เพื่อพัฒนาระบบและกลไกการพัฒนา EHA และสนับสนุนการนำสารสนเทศ EHA ไปใช้
6. พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายการพัฒนา EHA เพื่อขับเคลื่อนสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับ อปท.

Cluster อนามัยสิ่งแวดล้อม โดยสำนักสุขาภิบาลอาหารและน้ำ
กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข